

Kokoukset: 1) 51. Focal Point meeting
2) CEN / FP Joint Workshop – Coordinated Communication (CoCo)
Paikka: EFSA, Parma
Aika: 24-25.5.2023
Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Ruokavirasto
Lisätietoja: <http://www.efsa.europa.eu>

Tiivistelmä

51. Focal Point -kokous järjestettiin Parmassa. Kokouksen puheenjohtajina toimivat Victoria Villamar ja Sergio Rodeia Poitier EFSAsta. Kokoukseen osallistui yli 30 jäsentä paikan päällä ja loput Teamsin välityksellä. Yhteensä kokouksessa oli mukana yli 90 osallistujaa, mikä kertoo maiden suuresta kiinnostuksesta työtämme kohtaan.

Kokouksen päähuomio keskittyi uuteen Focal Point -toimintaohjelmaan 2023–2027 ja sen tarjoamiin mahdollisuuksiin, kuten räätälöityihin tehtäviin, joita jäsenvaltiot voivat perustehtävien ohkeen valita. Vuosi 2023 on uuden ohjelman pilottivuosi.

Kokouksessa kuultiin myös esitykset IPA-maiden ohjelmasta vuosille 2023–2026, sekä EFSA:n uudesta kasvinterveyteen liittyvästä kampanjasta.

Jäsenvaltiot esittelivät toisena kokouspäivänä käynnissä olevia räätälöityjä tehtäviään ja kertoivat uusista suunnitteilla olevista ehdotuksista.

Kypros esitteli ImproRisk -riskinarvioitimiin kytkettyä koulutusta. Suomi tehtävän, jossa tarjotaan riskinarviointikoulutusta muiden maiden asiantuntijoille riskinarviointiyksikössämme kehitetystä BIKE-mallista. Ranska esitteli järjestämäänsä kansallista koulutusta EFSA:n rahoituksista, Latvia riskinarviointiin liittyvää työpajaa. Saksa piti infon Euroopan riskinarviointialan koulutuksen ja siihen liittyvän laatumerkin luomisesta (*European Excellence Label*). Kreikka puolestaan kertoi EFSA:n johtavan tiedeasiantuntijan vierailusta ja One Health-konseptiin liittyvistä tapahtumistaan.

Saksan riskinarviointi-instituutti (BfR) esitteli ehdotusta räätälöidyksi tehtäväksi, jossa koostetaan varastoa riskinarviointimalleille. Norja taas ehdotusta, joka liittyy eläinkokeille vaihtoehtoisin menetelmiin.

Kaikki kokouksessa pidetyt esitykset löytyvät EFSA:n sivuilta. Katso ne [tästä](#). Ennen varsinaista Focal Point-kokousta EFSA järjesti työpajan, jossa Focal Pointin ja viestintäverkoston jäsenet keskustelivat koordinoitua viestinnästä.

1) 51. Focal Point meeting - Focal Point (FP) toimintaohjelmat vuosille 2023–2027

Kokouksen kulku

EFSA:n Victoria Villamar avasi kokouksen, jonka jälkeen EFSA:n pääjohtaja Bernhard Url toivotti FP:t tervetulleiksi Parmaan ja piti tapansa mukaan hyvin innostavan puheen korostaen FP:n tärkeyttä EFSA:lle. FP:t ovat vieneet Euroopan riskinarviointiyhteisöä pitkän harppauksen eteenpäin. Avoimuusasetus on luonut puitteet yhä tiiviimmälle kumppanuudelle, jolla EFSA vierittää yhä isompaa roolia jäsenvaltioille. Tämä tarkoittaa myös sitä, että iso osa EFSA:n saamasta budjettilisäyksestä kanavoidaan jäsenvaltioille. EFSA kohdentaa lisäresurssia uuden FP-toimintaohjelman kautta uusiin räätälöityihin tehtäviin sekä suoraan asiantuntijoille ja tieteelliseen yhteistyöhön. Url esitti myös toiveen aktivoida toiminta jäsenvaltioissa FP-AF-MB -akselilla ja käytti Suomea hyvänä esimerkkinä maasta, jossa ”EFSA:n triangelikonsulaatti” jo toimii.

Lopuksi Url totesi, että toimialamme ympäristö muuttuu nopeasti; tulee uusia riskejä, vaaroja ja menetelmiä, siksi myös meidän on kiristettävä vauhtia ja tulevaisuudessa tehtävä yhä enemmän. EFSA tekee kaikkensa edistääkseen FP:n työtä. EFSA:n Barbara Gallani mainitsi uusien FP-tehtävien hitsanneen myös EFSA:laisia yhteen ja nyt kaikki EFSA:n osastot on kytketty mukaan FP-toimintaan.

Victoria Villamar kertoi ymmärryksen eri jäsenvaltioiden erilaisuudesta EFSA:n puolelta kasvaneen ja se näkyy erityisesti joustavuudessa, jota jäsenvaltioille on annettu uuden FP-toimintaohjelman tehtävien valintaan ja toteutukseen. Seuraavaksi kokouksessa käsiteltiin **FP-toimintaohjelman näkyvyyden nostoa**. EFSA:n järjestämään kaikille avoimeen infowebinaariin FP-ohjelmasta osallistui yli 300 kuulijaa eri puolelta Eurooppaa. Ohjelman edistyminen on esillä pysyvänä asialistan kohtana myös AF-kokouksissa. Ohjelman edistymistä seurataan myös EFSA:n johtokunnassa (MB). FP:lle on laadittu aiheesta ohjeisto, johon on ollut mahdollista jättää kommentteja.

Jäsenvaltiot (FP organisaatiot, Art36 listan organisaatiot ja listalle kelpoiset organisaatiot) voivat EFSA:n yksiköiden ja verkostojen ohella jättää omia ehdotuksia räätälöidyistä tehtävistä, jotka voivat olla luonteeltaan joko maakohtaisia tai kaikkia maita koskevia, joihin muut jäsenvaltiot voivat ilmaista kiinnostuksensa liittyä mukaan. Tehtävät on jaoteltu viiden pääteeman alle: 1) tiedonhallinta, sekä tieteen tukeminen 2) yhteistyö ja kumppanuus 3) kapasiteetin kasvattaminen, 4) data ja 5) riskiviestintä. Ehdotuksilla voi olla erilaiset toteutusajataulut (1–5 vuotta). Jäsenvaltioiden omat ehdotukset saivat ensimmäisenä vuonna niin suuren suosion, että EFSA:n rahat loppuivat. Seuraavalle vuodelle EFSA kasvattaaakin rahoitusta, joka kasvaa edelleen vuosien myötä.

Jäsenvaltioiden ehdotuksille on perustettu tietojärjestelmä, joka toimii myös räätälöityjen tehtävien tietokantana. FP:n tietokantaan viemät ehdotukset arvioidaan ensin EFSA:n yksiköissä, jossa tarkastellaan niiden sisältöä ja niiden yhteensopivuutta EFSA:n strategian kanssa. Tämän jälkeen AF-arviointiryhmä antaa niihin jäsenmaiden näkemyksen. Räätälöidyille tehtäville on perustettu myös oma sivusto, jossa ne ovat nähtävillä FP:n ohella AF:lle, EFSA:n verkostolaisille ja EFSA:n henkilöstölle. EFSA laatii myöhemmin FP-toimintaohjelmasta infografiikkaa ja päivittää siitä tietoa www-sivuilleen.

Seuraavaksi keskusteltiin **FP-toimintaohjelman haasteista ja sen tarjoamista mahdollisuuksista** sekä miten varmistetaan, että FP-toimet sisällytetään kansallisiin suunnitelmiin ja miten FP:n uutta ohjelmaa hyödynnetään jäsenvaltioiden ja EFSA:n välisen yhteistyön tehostamisessa, sekä jäsenvaltioiden kesken. FP:t ovat pilotoineet uutta ohjelmaa nyt puolisen vuotta, ja sen sisältämät tehtävät on koettu pääsääntöisesti hyödyllisiksi; on pidetty erityisesti ohjelman joustavuudesta ja sen yhteistyötä lisäävistä elementeistä, mutta toisaalta uusista tehtävistä on seurannut valtavasti lisätyötä, hämmennystä ja haasteita.

Lisa Anna Brovall ja Raffaella Vacchelli EFSA:sta osallistuivat keskusteluun ja vastasivat FP:n kysymyksiin hallinnollisista asioista. Ohjelman 5-vuotisen sopimuksen alle tehdään vuosittaiset suunnitelmat ja sopimukset:

1. FP-perusrahoituksen osalta

- rahoitus on maakohtainen kättäsumma (vaihtelee maakohtaisesti)
- ennakkomaksu 70 % ja loput, kun FP on toimittanut EFSA:lle maakohtaisen loppuraportin
- rahoitus kasvanut viime vuodesta +10 %
- 24 jäsenvaltiota (*FI mukaan lukien*) on valinnut maksimimäärän perustehtäviä vuodelle 2023

2. Jäsenvaltioiden valitseminen räätälöityjen tehtävien osalta

- rahoitus on riippumaton kustannuksista ja perustuu tehtävän arvoon EFSA:lle (tehtävän valinneille maille sama)
- ennakkomaksu 50 % ja loput, kun vaaditut tuotokset on toimitettu EFSA:lle
- vapaaehtoisia tehtäviä, joita valitsemalla jäsenvaltiot voivat kasvattaa EFSA:ta saatavaa rahoitusta
- 23 maata (*FI mukaan lukien*) ovat valinneet räätälöityjä tehtäviä vuodelle 2023
 - *Fl:n "paketissa" on tehtäviä, jotka liittyvät a) koulutuksen järjestämiseen riskinarviointiyksikössä kehitetyistä riskinarviointimenetelmistä ja työkaluista kemiallisen- ja mikrobiologisen riskinarvioinnin, sekä kasvintuhoaja-arviointien tueksi; b) sekä koulutuksen järjestämiseen EFSA:n rahoituksista suomalaisille organisaatioille. c) Lisäksi osallistumme tehtäviin, jotka koskevat Euroopan riskinarviointialan koulutuskonseptia ja siihen liittyvän laatumerkin luomista (European Excellence Label).*
- tehtävien kesto 1–5 vuotta

Räätälöityjä tehtäviä on mahdollista toteuttaa alihankintasopimuksilla kolmannen osapuolen esim. jäsenmaan toisen Artikla 36 listan organisaation, listan ulkopuolisen organisaation, toisen jäsenvaltion tai IPA-maan organisaation kanssa, kunhan FP varmistaa asian ensin EFSA:ta. FP organisaatio on kuitenkin ainoa taho jäsenvaltioissa, joka voi tehdä sopimuksia suoraan EFSA:n kanssa. Ja FP on kaikissa tapauksissa vastuussa siitä, että tehtävät toteutetaan kuten vaadittu ja ne raportoidaan EFSA:lle määräajassa. Aiheesta seurasi vilkas keskustelu, koska aiheeseen liittyy paljon epäselvyyksiä. EFSA lupasi palata asiaan ja etsiä epäselviin kohtiin selvennyksiä ja laatia aiheesta FP:lle ohjeistusta.

Seuraavaksi EFSA:n Drago Marojevic kertoi **IPA-maiden ohjelmasta vuosille 2023–2026**, jolla maita (Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo, Montenegro, Pohjois-Makedonia, Serbia ja Turkki) **valmistellaan EFSA:n toimintaan**. Komissio rahoittaa 1.7.2023 alkanutta ohjelmaa 1,15 M eurolla. Rahoitus mahdollistaa mm. maiden osallistumisen FP, AF ja EFSA:n tieteellisen verkostojen toimintaan, sekä muuhun yhteistyöhön jäsenvaltioiden kanssa.

Toisena kokouspäivänä jatkettiin FP-toimintaohjelman parissa ja **kuultiin miten käynnissä olevat räätälöidyt tehtävät ovat edenneet**, ja mitä uusia ehdotuksia jäsenvaltioilla on suunnitteilla. CY esitteli kemialliselle pitoisuusdatalle soveltuvan ImproRisk-mallin, josta järjestetään koulutusta sekä tukitoimintaa käyttäjille.

FI jakoi kaikille infolehtisen (ks. kuva), jolla FPt kutsutaan kuulolle siitä, kuinka maat voivat osallistua räätälöityyn tehtävämme ja kuinka FPt voivat auttaa meitä löytämään maistaan sopivia henkilöitä riskinarviointikursseille BIKE-mallista, jonka avulla voi määrittää ihmiselle haitallisten kemikaalien tai mikrobien saannin. Malli huomioi kemikaalien tai mikrobien esiintymisen elintarvikkeessa ja väestön ruoankäyttötiedot. Malli pystyy aikaisempia malleja paremmin hyödyntämään puutteellista tai sirpaleista dataa ja käyttämään alle määritysrajan olevia tuloksia. Koulutuksen järjestämisestä vastaa Ruokaviraston riskinarviointiyksikkö seuraavien 5 vuoden aikana.

Koulutuksellamme vahvistetaan Euroopan riskinarviointiosaamista ja toimintavalmiuksia, sekä mm. vältetään päällekkäistä työtä. FI käytti kokouksessa asiasta lyhyen puheenvuoron.

Ranta J, Mikkelä A, Suomi J, Tuominen P. BIKE: Dietary Exposure Model for Foodborne Microbiological and Chemical Hazards. *Foods*. 2021; 10(11): 2520.
<https://doi.org/10.3390/foods10112520>

Finnish Food Authority proudly presents...

OPEN FOR FOCAL POINTS!

Info webinar about the training course on probabilistic (Bayesian) dietary exposure assessment model (BIKE) for chemical and microbiological hazards – organized by Finnish Food Authority (Finland), October–November 2023.

Purpose:

- information on the course format
- schedule and aims
- profile of target participants
- Q & A

When:

- 30 May 10–11 CET
- 8 June 10–11 CET

(same content on both days)

Do not hesitate to contact Finnish FP, in case any clarifications is needed

Please notice, that this info webinar is important for countries interested in sending their experts to the course!

JOIN IN TEAMS! the link is found in FP calendar and Teams channel

This info webinar is related to Finland's tailor-made task.

FR esitteli heidän järjestämänsä kansallista koulutustilaisuutta EFSA:n rahoituksista Art36 organisaatioilleen, johon myös EFSA osallistui puhujana. He lupasivat jakaa materiaalin myös muille FPille. LT puolestaan esitteli riskinarviointia ja FP-toimintaa käsittelevää tilaisuuttaan, johon he olivat kutsuneet Art36 organisaatioidensa ohella myös kansallisia asiantuntijoita.

DE piti infon uudesta Euroopan riskinarviointialan koulutuskonseptista ja siihen liittyvän laatumerkin luomisesta (*European Excellence Label*). Tehtävään osallistuu 9 jäsenvaltiota (*FI mukaan lukien*) ja se on jaettu kolmeen alatehtävään: kriteerien luomiseen, www-sivuihin ja viestintään.

EL kertoi EFSA:n johtavan tiedeasiantuntijan vierailusta maassaan ja sen yhteydessä järjestetystä tilaisuudesta, joka käsitteli mm. EFSA:n sekä Kreikan yhteisenterveyden (*One Health*) aloitteita. EL osallistuu EU4Health-hankkeeseen, jossa tutkitaan ja monitoroidaan vektoreiden ja vektorivälitteisten tautien seuranta ihmisten, eläinten ja ympäristön terveyden suojelemiseksi. Eritysfokuksena punkit ja hyttysset, *Borrelia spp.*, TBEV, CCHFV ja WNV. Tilaisuudessa keskusteltiin myös EL:n Art36 organisaatioiden mahdollisuuksista ja yhteistyöhaasteista EFSA:n kanssa. EL on järjestämässä myös kansainvälistä konferenssia "*Food safety a key pillar on One Health approach*", joka pidetään Ateenassa 7–8.11.2023.

Suoraavaksi kuultiin esityksiä suunnitteilla olevista räätälöidyistä tehtävistä. Matthias Filter (BfR) esitteli tehtävää, jossa koostetaan www-pohjaista varastoa riskinarviointimalleille (RAKIP), josta ne ovat kaikkien ladattavissa ja käytettävissä. Ehdotuksessa on mukana 9 jäsenvaltiota (*FI mukaan lukien*). Mallivarasto on kuratoitu ja sen yhteyteen perustetaan verkosto, joka tukee mallintajia. NO esitteli ehdotusta, joka liittyy eläinkokeille vaihtoehtoisiin menetelmiin (*NAMs*) ja niiden tulosten käytöstä riskinarvioinneissa. Tehtävässä perustetaan myös verkosto ja alusta riskinhallitsijoille, -arvioijille ja tutkijoille, jossa tiedonvaihtoa voidaan jatkaa. Tehtävässä järjestetään myös kolmen kansainvälisen symposiumin sarja vuosien 2024–2026 aikana.

EFSA:n Ermanno Cavalli kertoi dataan liittyvien räätälöityjen tehtävien (työkalu, jolla voidaan muuntaa tiedostomuotoja + PTn kehittämän IDRISK-työkalun edelleen kehittäminen) starttaavan pian.

Sitten jatkettiin keskustelua siitä, **miten varmistetaan, että kaikki pysyvät mukana FP-toimintaohjelmassa ja miten voitaisiin ylläpitää jäsenvaltioiden** (organisaatioiden ja asiantuntijoiden) **kiinnostusta ohjelmaan.** Keskustelussa nousi esiin mm. ehdotus maantieteellisten klustereiden muodostamisesta, esim. Pohjoismaat voisivat koota voimansa yhteen ja tehdä yhteistyötä esim. alueellemme tärkeissä asioissa. Uusille FPille ollaan päivittämässä ohjeistoa. Tarkoitus on luoda myös mentoriohjelma, jossa kokeneemmat FPt auttavat uusia jäseniä. Esille nostettiin myös haasteita, esim. riskiviestinnän osalta jotkut räätälöidyt tehtävät ovat monivuotisia, mutta rahoitusta on saatavilla vain yhdeksi vuodeksi. Tällöin jäsenvaltioissa on mietinnän paikka: uskaltaako tällaiseen lupautua mukaan.

Näkyvyyden lisääminen esim. kansallisten tilaisuuksien järjestäminen arvioitiin hyväksi tiedonjakamiskanaviksi jäsenvaltioiden asiantuntijoille ja organisaatioille. EFSA ilmoitti myös olevansa halukas osallistumaan FPien kansallisiin tilaisuuksiin ja kokouksiin. Myös menestystarinoiden kertominen ”kokemusasiantuntijoiden suilla” saattaa auttaa vakuuttamaan asiantuntijoita. EFSA voisi laatia infografiikkaa aiheesta, jota FP:t voisivat jakaa jäsenmaissaan. Menestys uudelle FP-toimintaohjelmalle tulee todennäköisesti ajan kanssa, kun ohjelman aikana kerääntyy enemmän tietoa ja kokemuksia. Lisäksi mietittiin ääneen olisiko hyödyllistä, jos jäsenvaltiot voisivat ehdottaa räätälöityjä tehtäviä ensin vähän epävirallisemmin ja kerätä samalla muiden maiden kiinnostuksia ehdotukseen ja haistella EFSAn reaktioita aiheesta.

Kokouksen lopuksi kuultiin EFSAn Irene Zanettin esitys alkamassa olevasta 3-vuotisesta **EFSAn kasvinterveyteen liittyvästä kampanjasta, jonka tarkoitus on lisätä mm. kotipuutarhureiden, omatarveviljelijöiden ja matkailijoiden tietoisuutta kasvinterveydestä**. Kampanja starttaa komission pyynnöstä ja on lähtöisin kansalaisten erittäin alhaisesta tiedosta liittyen kasvinterveysriskeihin (verrattuna muihin elintarvikeketjun riskeihin). 10 jäsenvaltiota ja 2 IPA-maata osallistuu kampanjaan (*FI mukana ja potkaisee kampanjan käyntiin heinäkuun lopulla julkaistavalla tiedotteella*) ja muita houkuteltiin mukaan.

EFSA kertasi myös FP:lle jätetyt pyynnöt koskien 1. EFSAn www-sivujen kielenkäännösten tarkastusta (*FI tarkastanut 10 sivua*) ja 2. tietoa kansallisista pienille ja keskisuurille elintarvikeyrityksille järjestettävistä kansallisista tapahtumista (*EFSA ilmaissut kiinnostuksensa osallistua Elintarvikepäivään 2024, jonka tiimoilta FI:n FP on ollut yhteydessä ETL:oon*).

Muut asiat

- Jatketaan epävirallisia ”Check Point” -seurantakokouksia sekä ”TM” kokouksia, joissa käsitellään räätälöityjä aktiviteetteja ja niiden toteutusta
- FP:t esittivät EFSAlle toivomuksen useammasta fyysisestä kokouksesta. Tällä hetkellä virallisista FP-kokouksista ainoastaan 1/3 on niitä. Koska FP-verkosto on operatiivinen ja toimimme maissamme EFSAn ”lähettiläinä” olisi toivottavaa tavata kollegoita ja EFSAn henkilöstöä useammin livenä. EFSA lupasi viedä toivomuksen EFSAn johdolle harkittavaksi.
- Julkaisin kokouksesta tuoreeltaan LinkedIn päivityksen. Sen voi katsoa [tästä linkistä](#).

EFSA:n sivuilla on julkaistu [tiivistelmä edellisestä kokouksesta, sekä kokouksessa pidetyt esitykset](#).

Seuraavat kokoukset

- 52nd 27-28.9.2023 TEAMS
- 53rd 15-16.11.2023 TEAMS

2) CEN & FP Joint Workshop – Coordinated Communication (CoCo)

Ennen FP-kokousta EFSA järjesti FP:lle ja [viestintäverkoston jäsenille](#) (CEN) vuorovaikutteisen yhteistyöpajan koordinoituna viestinnästä ja sen kehityksen määrittelemisestä EU-tasolla. Työpaja oli järjestyksessään toinen, joka liittyy FPien viisivuotiseen toimintaohjelmaan kytkettyihin EFSAn räätälöimiin riskiviestintätehtäviin (n 4), joita jäsenvaltiot ovat voineet perustehtävien ohkeen valita. 34 % FP:ista oli valinnut tälle vuodelle räätälöityjä viestintätehtäviä.

Puheenjohtajana työpajassa toimi James Ramsay EFSAsta. Suomesta työpajaan osallistui kirjoittajan ohella myös CEN-verkoston varajäsen Perttu Saralampi Ruokavirastosta.

Työpaja aloitettiin yhteisluennolla, jossa korostettiin mm. ryhmien välistä yhteistyötä, joka korostuu sekä em. räätälöityjen viestintätehtävien toteutuksessa että EUn riskinarvioinnin avoimuusasetuksen mukaisesti viestinnän parantamisesta entisestään. Tehokkaammalla ja avoimemmalla viestinnällä tavoitellaan erityisesti kuluttajien luottamusta elintarvikeeturvallisuudesta tuotettuun tietoon.

Seuraavaksi paikalla olijat pohtivat yhdessä ideoita ja sisältöä koordinoitulle viestinnälle viidessä eri ryhmässä; mm. miten määriteltäisiin yhteistä viestintää elintarvikeriskeille? miten kehitettäisiin yhteisen viestinnän mekanismeja ja verkostoja? mistä asioista voitaisiin viestiä yhteisesti ja mitä haasteita yhtenäiselle viestille on? Selvittelimme myös FP- ja CEN-verkostojen rooleja asiassa.

FIN FPn kanssa samassa ryhmässä työskentelivät AT (FP), AL (FP), FR (CEN), DE (FP), BG (CEN), HU (FP), IE (CEN), LT (FP), MT (FP), XK (FP), RO (CEN), HR (FP, CEN) ja DK (CEN). EFSA:n Domagoj Vrbos ja ATn FP fasilitoivat vilkkaita keskustelujamme. Ryhmämme mielestä parhaiten yhteinen viestintä sopisi kampanjoihin, kriiseihin sekä nouseviin riskeihin. Mahdollisesti myös kuluttajien huolenaiheista voitaisiin viestiä yhteisesti. Toisaalta eri jäsenvaltioiden kansalaisilla voi olla erilaisia tarpeita viestinnässä. Voi myös olla hyödytöntä osallistua kampanjaan, jolla lisätään luottamusta elintarviketurvallisuusjärjestelmään, jos kuluttajien luottamus on jo valmiiksi korkealla. Joissakin jäsenvaltioissa kansalaiset ovat hyvinkin tietoisia kansallisen viranomaisen roolista ja luottavat siihen. Tällöin on tehokkaampaa, jos viestit tulevat suoraan kansalliselta viranomaiselta.

EFSA:n kampanjoiden, kuten ”*Stop ASF*” ja ”*EUChooseSafeFood*” osalta takataskussa onkin jo hyviä kokemuksia, joissa yhteinen viestintä on toiminut hyvin. Uutena on alkamassa kasvinterveyteen liittyvä EFSA:n kampanja, jolla on tarkoitus lisätä mm. kotipuutarhureiden, omatarveviljelijöiden ja matkailijoiden tietoisuutta kasvinterveydestä (*FI mukana*). Yhteisen viestinnän haasteiksi tunnistettiin mm. eroavaisuudet tieteellisissä tuloksissa ja niihin liittyvissä riskinhallinnan päätöksissä.

ITn CEN kertoi heidän alkaneen kehittämään kansallista verkostoa, joka koostuu asiaankuuluvista ministeriöistä, virastoista, laitoksista ja yliopistoista, joiden tehtävänä on jakaa tietoa elintarvikkeisiin liittyvistä riskeistä. Yhteiskeskustelussa esille nostettiin myös tietovirtojen koordinoimisen puute – yhteistyötä on toki kansallisella tasolla, sekä EFSA:n ja jäsenvaltioiden välillä, mutta harvemmin jäsenvaltioiden ja muiden EU:n toimielinten välillä. Eroja on myös kunkin jäsenvaltion rooleissa ja niiden viestintätarpeissa kansalaisilleen. Kenellä olisi johtava rooli tiedonkulun virtaviivaistamisessa ja yhteisen viestinnän johtamisessa?

EFSA tarjoaa räätälöidyissä tehtävissä jäsenvaltioille mahdollisuuden rahoittaa viestintäkoordinaattorin toimintaa yhden vuoden ajan. Ja ryhmissä ideoitui tähän sopivia tehtäviä. Viestintäkoordinaattori (MSCC) voisi työstää ja tuottaa yhteisen viestinnän materiaaleja, lehdistötiedotteita ja sosiaalista mediaa. Ylläpitää EFSA, komissio ja muut jäsenvaltiot tietosina suunnitelluista viestintätoimista tai -kampanjoista oman maansa osalta. Rakentaa kansallinen yhteisen viestinnän verkosto, koordinoida toimintaa ja toimia sen yhteystahona. Keskittyä enemmän viestien levittämiseen tietyille kohdeyleisöille. Viestintäkoordinaattori voisi tarjota CENille ja FPille päivittäistä tukea viestintätoimissa, jolla korjattaisiin resurssipuutteita kansallisella tasolla. He voisivat myös auttaa löytämään uusia tapoja kommunikoida laajan yleisön kanssa (eikä vain organisaatioiden ja muiden toimijoiden välillä). Useat osallistujat nostivat esiin, että on erittäin tärkeää välttää päällekkäisyyksiä MSCCn, FPn ja CENn jäsenten rooleissa ja tehtävissä. Uuden henkilön kouluttaminen nielee myös aikaa ja resursseja. EFSAsta myös muistutettiin, että kyseessä on tehtävä, ei ihminen.

Työpajan lopuksi NLn CEN-jäsen esitteli maksutonta jäsenmaille riskiviestintään räätälöityä kesäkoulua, jossa perehdytään syvällisesti aiheeseen viiden päivän ajan. Sen tavoitteena on vahvistaa vuoropuhelua ja edistää riskinarvioijien ja -hallitsijoiden välistä yhteistyötä ja viestintää. Kurssi järjestetään syksyllä 2023 ja siihen on mahdollisuus osallistua kahdella edustajalla per jäsenvaltio. FI ei mahtunut tämän vuoden kurssille, mutta toivottavasti saamme paikan ensi kevään kurssille.

Työpaja onnistui hienosti ja EFSA:lle jäi sivutolkulla fläppitaulujen materiaalia jatkotyöstettäväksi. Yhteiskokouksia/työpajoja verkostojen välillä päätettiin jatkaa.